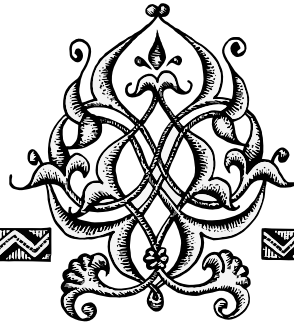

ՔԱՐՈՉԽՕՍԱԿԱՆ

Տ. ԵԶՆԻԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ԱՆԻՐԱՎ ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻՆ
ՍԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(4 մարտի 2018 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Սիրելի՛ հավատացյալներ,

Այս կիրակին անվանվում է Անիրավ տնտեսի կիրակի: Մեր Եկեղեցու հայրերը, երբ կարգավորել են ծիսական տարվա կիրակի օրերի շարքը, փորձել են այնպես անել, որ ամեն կիրակի մի պատգամ ունենա՝ հավատացյալներին փոխանցելու համար. այս կիրակիի պատգամն ստանալու համար ընտրել են Քրիստոսի պատմած առակներից մեկը: Այս առակը պահպանվել է միայն Ղուկասի ավետարանում եւ մեզ ծանոթ է «Անիրավ տնտեսի առակը» անվամբ: Երբ կարդում ենք Ղուկասու ավետարանի այդ առակը, մեզ բազմաթիվ հարցեր են հուշում. պետք է ասել, որ սա ամենախրթին եւ ամենադժվար հատվածներից մեկն է Նոր Կտակարանում, եւ դարեր շարունակ Եկեղեցու բազմաթիվ վարդապետներ փորձել են տարբեր մեկնություններ տալ՝ բացատրելու համար, թե ինչո՞ւ է Ղուկասն այդպես արձանագրել Քրիստոսի խոսքերը:

Առակը հետեւյալն է. «Մի մեծահարուստ մարդ է լինում, որը մի տնտես, կառավարիչ է ունենում իր հարստության վրա: Նրան ասում են, որ քո տնտեսը վատնում է քո հարստությունը: Տերը կանչում է տնտեսին եւ ասում. «Հաշիվները տո՛ւր, որովհետեւ այլեւս չես կարող լինել իմ տնտեսը»: Այդ ժամանակ տնտեսը մտածում է. «Տերն ինձ զրկում է աշխատանքից, ես ինչպե՞ս պիտի շարունակեմ ապրել. հող չեմ կարող մշակել, մուրացկանություն ամաչում եմ անել»: Նա անմիջապես որոշում

է՝ ինչ պետք է անել: Կանչում է իր տիրոջ պարտապաններին եւ ասում մեկին. «Քանի՞ տակառ ձիթայուղ ես պարտք իմ տիրոջը»: Վերջինս պատասխանում է՝ «Հարյուր»: Տնտեսը վերցնում է պարտամուրհակը, պատռում եւ ասում. «Գրի՛ր, որ դու ընդամենը հիսուն տակառ ես պարտք»: Կանչում է մեկ ուրիշին եւ ասում. «Քանի՞ պարկ ցորեն ես պարտք իմ տիրոջը»: Վերջինս պատասխանում է՝ «Հինգ հարյուր»: «Գրի՛ր, որ դու պարտք ես ընդամենը չորս հարյուր»: Եվ այսպես բոլոր պարտապաններին կանչում եւ փոխում է պարտամուրհակները: Քրիստոս ասում է, Ղուկասի ավետարանում պահպանված առակում, թե՛ «Երբ տերը լսեց այս, գովեց անիրավ տնտեսի հնարամտությունը» (Հմմտ. Ղուկ. ԺԶ. 8):

Մեր Եկեղեցու հայրերն այս առակն ընտրել են՝ այս կիրակիի պատգամը մեզ փոխանցելու համար: Բայց ի՞նչ պատգամ կարող է փոխանցել այս առակը, երբ գովաբանվում է անարդարությունն ու անիրավությունը, երբ տնտեսը, որն արդեն մեղավոր էր համարվում, հնարավորություն է ունենում առավել մեծ մեղքեր գործելու եւ ոչ թե պատժվում, այլ տիրոջ կողմից գնահատանքի է արժանանում:

Սիրելի՛ հավատացյալներ, ինչպես նշեցինք, այս առակը պահպանվել է միայն Ղուկասու ավետարանում, եւ չգիտենք՝ Ղուկաս ավետարանիչը ամբողջությամբ է արտացոլել Քրիստոսի խոսքերը, թե՞ փորձել է համառոտելով տալ հիմնական միտքն ու գաղափարը, որովհետեւ, երբ ընթերցում ենք Նոր Կտակարանը, տեսնում ենք, որ այնտեղ գրված է՝ «Եթե այն ամենը, ինչ Քրիստոս ասաց, գրի առնվեր, ապա ոչ աշխարհի մագաղաթները կբավարարեին եւ ոչ էլ, եթե բոլոր օվկիանոսները թանաք դառնային» (Հմմտ. Հովհ. ԻԱ. 25):

Փորձենք այս ամենը դիտել այն հատվածում, որտեղ Ղուկաս ավետարանիչը շարադրել է: Նա մի քանի առակ է իրար ետեւից շարադրում: Դրանցից մեկն ա՛յն բարի հովվի առակն է, որը երբ կորցնում է իր հարյուր ոչխարներից մեկին, թողնում է իննսունինին դաշտում եւ ընկնում է լեռները՝ փնտրելու այդ մեկին, երբ գտնում է, ուրախանում եւ ետ է բերում: Այո՛, այստեղ Տերը ցույց է տալիս, որ Ինքը եկել է աշխարհ մեղավորների համար, ու եթե անգամ այդ մեղավորը մեկ հոգի է, եւ նրան փրկելը շատ դժվար է, միեւնույն է, Ինքը պետք է նրա ետեւից գնա, փրկի նրան (Հմմտ. Ղուկ. ԺԵ. 1-7): Սակայն, եթե բառացի քննենք այս առակը, կտեսնենք, որ տրամաբանական ինչ-որ սխալ կա այստեղ: Ինչպե՞ս կարող է հովիվը իննսունինը ոչխարին անտեղ թողնել դաշտում եւ ընկնել մեկի հետեւից. գայլերը կարող են գալ եւ ուտել մյուսներին:

Հաջորդ առակը մի դահեկանի կորսվելու եւ գտնվելու պատմությունն է. մի կին տաս դահեկան է ունենում, մեկը կորում է, եւ նա ճրագ է վառում, ամբողջ տունը տակնուվրա է անում: Երբ գտնում է այդ մեկ դահեկանը, կանչում է հարեւաններին եւ ասում՝ «Եկե՛ք, ինձ հետ ուրախացե՛ք» (Հմմտ. Ղուկ. ԺԵ. 8-10): Իրականում կյանքում այդպես չի լինում. մեկ դահեկանն ի՞նչ է, որի համար նա իր հարեւաններին կանչի... Սա դարձյալ մի կորսված հոգու փրկությունն ու արխությունն է, որ Քրիստոս փորձել է փոխանցել մեզ: Եվ այդ կորսված հոգու փրկության հաջորդ առակը անառակ որդու առակն է (Հմմտ. Ղուկ. ԺԵ. 11-32), որ անցած կիրակիի պատգամն էր: Փորձենք այսպես նայել այսօրվա առակին. տերը՝ մեծահարուստը, լսում է, որ իր տնտեսը վատնում է իր հարստությունը, կանչում է նրան եւ ասում. «Տո՛ւր հաշիվներդ, այլեւս տնտես չես կարող լինել»: Տերը հնարավորություն չի տալիս տնտեսին արդարանալու. տնտեսը, անակնկալի գալով, ասում է. «Հիմա ես ինչպե՞ս պիտի ապրեմ»: Եթե նա գողացած լիներ տիրոջ հարստությունից, ապա իրեն ապահովված կլիներ՝ հետագայում ապրելու համար. նշանակում է՝ խոսքն այստեղ ոչ թե գողության, այլ միայն անտարբերության մասին է, որի պատճառով տերը կորցնում է իր հարստությունից ինչ-որ մի մաս: Եվ երբ տնտեսը անմիջապես կանչում է այն մարդկանց, ովքեր իր տիրոջը պարտք էին, տեսե՛ք, թե ի՞նչ թվեր են դրանք՝ հարյուր տակառ ձեթ, հինգ հարյուր պարկ ցորեն: Այստեղ խոսքը աղքատ մարդկանց մասին չէ, որոնց տերը պարտքով փող էր տվել եւ տոկոսներով ետ պիտի ստանար: Այստեղ խոսքը մեծ առեւտրականների մասին է, որոնք տիրոջից մեծաքանակ բարիքներ էին գնում, վաճառում եւ հետո դրամը ետ էին բերում՝ նորից առնելու համար: Իսկ այդ մարդիկ իրենց տանը նստած չէին, նրանք շրջում էին գյուղից գյուղ՝ ապրանքը վաճառելու համար, եւ տնտեսն այդքան ժամանակ չուներ, որ սպասեր՝ ով կգա, որ պարտամուրհակները փոխեր: Հետեւաբար՝ առակին չենք կարող բառացի մոտենալ, բայց Քրիստոս անմիջապես տալիս է պատասխանը, երբ ասում է, որ տերը գովեց նրա հնարամտությունը, ապա շարունակում է. «Ձեզ տրված հարստությունից բարեկամներ ստեղծեք, որպեսզի երկնքի եւ Աստծո արքայության մեջ տեղ ունենաք» (Հմմտ. Ղուկ. ԺԶ. 9): Այստեղ խոսքն այն մասին է, որ ամենը, ինչ որ ունենք եւ ձեռք ենք բերում մեր աշխատանքով, ծնողներից ժառանգություն ստանալով, մեր սեփականությունը չէ, այլ մեզ տրվում է Աստծո կողմից, որ օգտագործենք: Եվ Աստված մեզ պատգամում է օգտագործել այնպես, որ ճիշտ

լինի, որ այս կյանքում ճիշտ ապրենք: Հարստություն ունենալն ինքնին մեղք չէ. հարստության տնօրինումը կարող է մեզ առաջնորդել մեղքի, կարող է եւ առաջնորդել փրկության, եթե ճիշտ օգտագործենք այն: Եվ այստեղ միայն կեղեքել, զրկել եւ նման հանցանքների մասին չէ խոսքը, այլ նաեւ անտարբերության մասին, երբ Աստված տալիս է մեզ մի բան, եւ մենք անտարբեր թողնում ենք, որ Տիրոջ տվածը փչանա եւ կորչի:

Այս է, սիրելի՛ հավատացյալներ, այս կիրակի օրվա առակի պատգամը մեզ:

Ղուկասի ավետարանում անմիջապես մի ուրիշ առակ է պատմվում մեծահարուստի եւ աղքատ Ղազարոսի մասին՝ այս միտքը հաստատելու համար: Մի մեծահարուստ ամեն օր խնջույքների մեջ փառավոր կյանքով էր ապրում, իսկ աղքատ Ղազարոսը, սոված նստած նրա դռանը, վիրավոր, մեծահարուստի ամենօրյա խնջույքների փշրանքներով էր սնվում: Եվ երբ երկուսն էլ մահանում են, մեծահարուստը գնում է դժոխք, իսկ աղքատ Ղազարոսը՝ դրախտ՝ հայր Աբրահամի գիրկը (Հմմտ. Ղուկ. ԺԶ. 19-26): Սա կրկին ցույց է տալիս մի շատ կարեւոր բան. մեծահարուստը ամեն ինչ ունեւ եւ վայելում էր իր կյանքը, բայց նա անտարբեր էր իր եղբոր նկատմամբ, որը գտնվում էր աղքատության մեջ: Ղազարոսը փրկվում է ոչ թե նրա համար, որ աղքատ էր, այլ որ աղքատ լինելով՝ չէր դժգոհում Աստծուց: Իր ճակատագրի համար նա միշտ փառաբանում էր Աստծուն, փառաբանում այն ամենի համար, ինչ Աստված իրեն տվել էր:

Փարիսեցու եւ մաքսավորի առակը նույն իմաստն ունի (Հմմտ. Ղուկ. ԺԸ. 9-14):

Նշանակում է, սիրելի՛ հավատացյալներ, այսօր պատգամ պիտի վերցնենք՝ ճիշտ օգտագործելու այն, ինչ տրվում է մեզ. դա կարող է լինել հարստության, ընտանիքի, բարեկամների ձեւով, չվշտացնենք մեր հարազատներին, մեր բարեկամներին, այնպես անենք, որ այս աշխարհում տիրի ուրախությունը եւ ոչ թե նախանձը: Չդժգոհենք եւ փառք տանք Աստծուն այն ամենի համար, ինչ տվել է յուրաքանչյուրիս՝ մեկին շատ, մյուսին՝ քիչ: Եվ եթե գոհ ու երջանիկ լինենք այդ քչով, նշանակում է արդեն հարստություն ենք դիզել երկնքի արքայության մեջ:

Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեւեանդ. ամէն:

